

EVANGELIKUS EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Előfizetési ár:

Egész évre . . 6 frt — kr.
félévre . . . 3 „ — „
negyedévre . . 1 „ 50 „
Egy szám ára: 12 kr. o. é.

MEGJELEN HETENKÉNT EGYSZER.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal: Pozsony, Konventutcza 6 sz. a.

Felelős szerkesztő s kiadó:

TRSZTYÉNSZKY FERENCZ.

Hirdetés ára:

Négyhasábos petit sorként
egyszer közölve 7 kr.,
többször közölve 5 kr.
Bélyegdíj: külön 30 kr.

Tartalom: Két főpapi beszéd. — Be föld. — Vegyesek. — Pályázatok.

Két főpapi beszéd.

Elmondott fötiszt. Baltik Frigyes, dunáninneneni ág. hitv. ev. püspök hivatalba igtatásakor Liptó-Szent-Miklóson 1890. évi augusztus hó 6-án.

Zelenka Pál, tiszakerületi ág. hitv. ev. püspök üdvözlő beszéde.

A mi segedelünk legyen az Úrtól, mennyei szent Atyánktól, Megváltó Urunk a Jézus Krisztustól és a szent Lélek Úr Istentől. Óvé legyen a dicsőség és bírodalom örökkön-örökké. Amen.

Tisztelt Hittestvérek!

Vihar zúgott ezen egyházkerület fölött is. Nyom nélkül az, fájdalom, itt sem vonulhatott el. Az Úr kifürkészhetlen rendeléséből oszlop döntetett le, fényoszlopa az égi tudománynak és földi istenfélelemnek, — ércoszlopa egyház és haza lángoló szeretetének, — lángoszlopa a vallásos bölcsességnek s apostoli hit-hűségnek. Fölkent főpap vonult el itt a szentély kettős oltára mellől. Hazánkéval összeforrt egyházunk történetének kimagasló alakja tért benne haza, az apákhoz. Az Úrnak élt, az Úrhoz tért, megkapta az élet fájáról, mely van Isten paradicsomának közepette, — égi jutalom gyanánt az égi gyümölcsöt. (János jel. II. 7.)

Rendületlen szent alapból kimagaslott ezen tűz-oszlop összeomlása megrendíté az egyházalkotmányt, beláthatlan eseményeknek vált következményeiben elő-idézőjévé. A világító torony fényének benne kialakása sötétséget borított itt magaslatoakra és mélységekben, — a közveszteség tudata a közcsapás fájó érzetével erős hullámszába hozta itt az egyházas gondolkodást s még nagyobb mérvben talán az egyház látkörében is már politikai divatos tájképeket kereső elméket.

A közélet s egyházkormányzás folytonossága azonban még ily nagy sirok felett sem ismer huzamosb megállapodást. Vizeken történt folytonos haladásában a Krisztus ezen hadihajója sem nélkülözhetett kormá-

nyost soká. Visszatért tehát medrébe a zúgó ár. Új fény gyújtatott a világító toronyban. Oszlop helyén újra egy oszlop állíttaték. Benned kedves Testvér, kit a nagy elődök szent örökébe kincstárnok utódul az Úr kegyelme rendelt, a kormányzói állás magaslátára a hívők törvényes többsége elhívott, most pedig az egyházkerület jelen és távollévő összessége megtört térden e szentélyben hitteljes örömmel üdvözlő, vallásos reményből fakadt meleg fohászszal Téged, — Istent áldva — vezéri utadra elbocsát.

S ezzel örömtűzök gyuladtak ki az egyházkerület ormain. Találkozik egy értelemmel, egy akarattal, mindannyi az anyaszentegyház szent kebelén áldozat-tűzben égő szent oltáránál. Gondolataitok, vágyaitok összessége, miként vallásos örömtűk és reményeitek szent forrása ma egy: Józsuét látni új vezérekben Mózes után. Titeket az Úr szent nevében az ígért földére bevezetőt!

És mi az egyházkerület jogkörén kívül bár, de veletek egy hittel, egy reménnyel, egy hazáért, egy egyházban élő közös multtal és közös jövővel bíró hittestvérek, jogos várakozással a czéltudat s a szellemnyilvánulás iránt, Noémi „a hová te mégysz, én is oda megyek, néped-népem, Istened-Istenem“ hűség fogadásával, mely egyházunk multjához híven néktek ma is szeretettel előlegezve, egyházunk jövője érdekében Töletek ma és mindig viszonzást követel, üdvözlünk ma ünneplő vezér Téged, üdvözlünk most ünneplő egyházkerület Téged, mindnyájatokat az Úr szent nevében Titeket!

*

Nehémiás, a király pohárnoka hallván „fogságból megszabadult népének nyomorúságáról és gyalázataról,“ melyet Jeruzsálem kőfalainak lerontatása és a kapuknak tűz által történt felemésztetése idézett volt elő, leült, sírt, kesergett, bőjtölt és imádkozék, aztán királyától nyert engedelemmel és királyi levéllel Jeruzsálembe ment, ott a népet összeszedte, köztük a nagy munkát, „mert a munka felette sok és nagy

volt,“ beosztotta, nekik munkaeszközt és fegyvert adott, — úgy hogy „kiki egyik kezével munkál, a másikkal pedig a fegyvert tartja vala,“ s „gyűljetek hozzánk, a mi Istenünk hadakozik érttünk“ szózáttal köztük a védelemben és építésben nyilatkozott nagy munkát bevezette.

A felhívott és összeszedett nép engedelmesskedett, „megtérének mindnyájau, kiki az ő munkájára“ s mind az egész Juda háznépe után fejedelmek valának pallérok. Ötvenhét napig „hajnaltól a csillagok feltámadásáig dolgozott a nép,“ míglen a munkát befejezte. „Meghallván ezt az ellenségek . . . megfélemlének, mert megismerék, hogy a mi Istenünktől lett vala e dolog.“

Ime egyházunk mai helyzetének, a régi korból mása tisztelt Hittestvérek! Juda népének helyzete a mi helyzetünk, Jeruzsálem akkori állapota a mi állapotunk. Nehémiás munkája Jeruzsálemben munkatársaid élén a Te munkád kedves Testvér!

Te is Urunk Megváltónk a király egyik pohárnoka ismered és keserülöd egyházunk mai viszonyait, — kéred Urad királyodtól s megnyered e királyi levelet s mégysz azzal, valamint az Úr eme népétől most nyert megbizatással az Úr népe közé, összegyűjtendő azt a romok felett együttes munkára, hogy végezze kiki a maga helyén a védelem és építés szent munkáját, egy akarattal, egy céltudattal emberül. Felhívod azt Nehémiás hite, bátorsága, hazája, népe Jeruzsáleme iránt lángszeretettel: „gyűljetek hozzánk, a mi Istenünk hadakozik érttünk“ szózáttal, hogy azt „hajnaltól a csillag feltámadásáig“ hűen elvégezvén — ismerje be barát és ellenség egyaránt: „a mi Istenünktől iett vala e dolog.“

I.

A fogságból kiszabadított nép nyomorúságot szenvedett, mert a kőfalak és kapuk Jeruzsálemben ellenség keze által elpusztítottak. Hasonló képe van egyházunknak is jelenben, súlyosbító azon külömbséggel, hogy itt, kuszált viszonyaink által merész és sikeres támadásra felbátorított külelleneken kívül magunk saját fiaink is törnek már egyházunk falai és kapui ellen botorul! Aztán panaszkodnak, hogy romlanak falak, kapuk, zárok, gyengül a hiterő, fogy a becülés, fonyniad a tekintély, elfogytak a Nehémiások.

Vetésre, aratásra szentelt e mezőn harcztér formáltatik, áldástalan huza-vonára pazaroltatik a drága erő, drága idő. Aztán sopánkodunk, hogy az egyház szent mezeje aránykalász helyett gyomot terem, fogy az élni való, hiány van kedvben, kincsben, nincs házban, egyházban boldogulás.

Az üdvintézmény az egyház, Isten rendelése szerint a cél sok helyt oltárszentség és egyházhűség hangoztatása közben léha eszközüil sülyesztetik le; — az egyszerű eszköz, a gyarló halandó viszont, önérdék, külczélok szenvedélye által sarkalva, egyház fölé magasítja fel magát célul. Aztán kesergünk, hogy az egyház régi befolyását elvesztette, fellegvár-ból szél járta kunyhóvá törpült, öreg anyóka szánandó szerepében ő keresi fiainak kegyét, holott él-

tetadó, örök életet biztosító égi áldozatáért őt kellene a hálás kegyeletnek fiakban és leányokban égő vágygyal, boldog örömmel keresnie.

Egyház, templomkerülő nem irigyelt örömevel elveti sok egyháztag a horgonyt s azt hiszi, hogy ezzel szabadabban fog haladhatni életfolyamán a tor-kolatig. Megtagadja anyja szive verését, a bölcsődalt és éjjeli fohászt, az egyházi áldást, család, egyház, templom, iskola legszentebb emlékeit s azt hiszi, hogy azok nélkül szélhordta és vitte kedvteléseinek korlátlanul élhetvén, könnyebb szerrel éri a csendes kikötőt, biztosabban lesz majd megszentelt emlék és síri áldás elérhető. S az ily gonosz példán okult ifju nemzedék aztán megy az anyagi érdekek széles országútján vigan, szent ösvények, magaslatok megkerülésével rút számítás döczögő járművén sorsa elé. Aztán siránkozunk a világ romlása, erkölcsök elvadásulása, a ragaszkodó kegyelet, vallásos imádatra valló istenfélelem és becsüléssel járó becsület kialvó félben volta felett.

Folytassam-e tovább? Az égre nem!

Te nyertél kedves testvér kimagasló hivatást a zуго árral az Ur szent nevében és segedelme hívásával szembe szállásra. Oh legyen Isten adta erő, egyházunkat mélyen pusztító e bajnak Nehémiás hitebátorsága-, szeretetével enyhítésére. Vess tehát kiváló tulajdonaiddal egyházunk e nyomorúságának gátat, annak, hogy egyéni érdekek, politikai gonosz kedvtelések ne tudják a Krisztus egyházát egy család szolgálatára eszközüil lealacsonyítani soha.

Hass oda minden erőddel, hogy itt ne lehessen soha más, mint azon áldott jó szellem az uralkodó, mely hithűség, békés szeretet s az üdvintézményben üdvöt kereső jó lelkek nemesítése által tudta vész és viharok daczára is egyházunkat századokon keresztül megtartani. Ne engedd, hogy itt emberben vagy eszmében, törekvéssel avagy vezetésben lehessen egyházunk alapító, vallásunk fenntartó vezérlelkén, Urunk Megváltónkon kívül más az Ur!

Ülj le tehát Nehémiás módjára Te is: sirj, keseregj, bőjtölj, de, s ez a fő, imádkozzál, s ad majd neked is időt az Ur, népe közt sikeres vándorlásra, a nyomorúságnak elenyésztetésére királyi levelet „gyűljetek hozzánk a mi Istenünk hadakozik érttünk.“

II.

Nehémiás az elfásult nép közt királyi levéllel megjelenve első teendőjének vallotta a természetlen állomban tespedők felserkentését, és csak aztán, mikor előbb őket magukat fegyverezte volt le, adott nekik Jeruzsálem megvédésére az egyik kézbe fegyvert, Jeruzsálem kőfalainak felépítésére, a másik kézbe munka eszközt egyszerre. Az ily módon felébresztett s neki melegített nép aztán „dárdával, pajzszzsal, kézivekkel, pánczélokkal,“ felvértezve harcztolt, „atya-fiak, fiak, leányok, feleségekért és házaikért“ félelem nélkül, s ugyanakkor egyszerre, egyakarattal „hajnaltól a csillagok feltámadásáig“ dolgozott jó kedvvel.

Neked is kedves Testvér hasonló viszonyaink közt Nehémiás módjára kell eljárnod. Megteheted. Magadat rég lefegyverezve mesterré lettél a lehatal-

masabb fegyver a szent evangéliom forgatásában. Az önáldozat hódító fegyverét jól kezeled. Az építő munkaeszközt a népgondozást lélekismeretesen alkalmazod.

Értékesítsd ezeket mind minden irányban.

Add az egyházban nagyobbra képesített műveltenek egy főpap hódító módorával értésére, hogy az egyház sikeres védelme s együtt építésének alapfeltétele: ne szégyelje a Kr. evangéliumát, mely minden hívőnél isteni erő örök üdvösségre, ne kerülje egyházát, mely bármily szegényes, szenvedő, különben még is csak az ő vallásos otthona. Kifelé a bátor jogvédelem, befelé a vallásosságról és egyházszeretetről nemes példaadás . . . csodás fegyver és munka eszköz az u. n. világi elem hatalmában, fogyasztja az ellent kiünn, mert tiszteletet parancsol, — szaporítja a barátot benn, mert utánzásra serkent. Óh ha meggondolnák, mily erő van birtokukban a meleg szótól kezdve a legnemesb példaadás magaslatáig, bizonyára előljárókul hivatott ők eljárának nemcsak akkor, mikor benn az édes joggyakorlatról, kiünn pedig az egyház nevében büszkén szereplésről van szó, hanem akkor is, mikor őket oltár leborulásra, a tűzhely szeretetteljes áldozatban jó példaadás hívja. Nyomorúságaink számát, súlyát épen az ily példaadás kibebítené, könnyítené.

Fel kell fegyverezned munkatársaidat, a nép vezetőit, az egyházak védve gondozóit. Munkád könnyű, mert fegyvertárad gazdag, a helyzetet, a társakat ismered, van egyház és társak iránt hosszútűrő meleg szereteted. Munkád nehéz: mert a nép őrizők, mert magukra nem tudnak vigyázni kellőleg, a nép gondozását más gondokkal cserélik ki, a szent talizmánt nem becsülik már teljes mérvben.

Vezesd őket a tespedés, vagy anyagias élet homok pusztájáról a szellemi élet zöldelő forrásos oázaira. Mutasd meg nekik a bányászok és buvárok útját, értesd meg velük a szellemmunka éltető jutalmát. Szellemmunkásoknak nekik szellemi kincskeresőknek kell lenniök folyton. Szellemvezetők az ev. szent szellemét mint vezért nem nélkülözhetik. Áldozárok-nak nekik, életáldozattal kell az életben forgolódnok. Mennyi erő, mennyi áldás nyilatkozik egy lelkész szellemi munkás életében? A világosság fényesebb, a nap melegebb, a sötétség kevésbé ijesztő, az iga gyönyörűsebb, a vágy szerényebb, a kenyér édesebb, a megelégedés otthonosb, az ég is közelebb minden kincseivel oly lelkési háznál, hol egy megalázkodott szellemvezér gondjait az ég felé, de még egyháza körébe is irányítja, s méltó lelki atya gyanánt gondozza az egyház hiveit. Mennyi áldás, de még mennyi haszon is jó az ily gondozás vetéséből?

Ezeket, az ifjú nemzedék oktatóival, társainkkal ily módon megnyerve, felépülnek a falak, visszahelyeztetnek a kapuk, meg van védve Jeruzsálemünk, Nehémiás szózatának van értéke közöttünk:

Gyűljetek hozzánk, a mi Istenünk hadakozik értünk!

III.

„Megtérének mindnyájan, kiki az ő munkájára“ . . . „mind az egész Juda háznépe után fejedelmek valának pallérok.“

Nehémiás szavára tehát mindenki hallgatott, a fegyvert és munkaeszközt mindenki elfogadta, azt kiki a maga helyén „hajnaltól csillagok feltámadásáig“ használta s az ily módon elfoglalt nép között az előljárók voltak a vezetők.

Jeruzsálem felépítésére és megvédésére irányult tehát a közös törekvés. Ez vezette Nehémiást, ez lelkesítette Juda népét és fejedelmeit. Jeruzsálem azonban nemcsak Izrael vallásának, hanem Izrael nemzeti otthonának, állami életének is központja volt. Egy fegyverrel, egy munkaeszközzel, egy munkával tehát vallás és haza, egyház és állam megmentésére gondoltak a nép és vezér egyaránt.

Igy történt az Jeruzsálemben, így van ez nálunk is.

Vallásunk és hazánk, egyházunk és magyar államunk elválhatatlanul egyek. Egyházunk mindig hazánk igaz javán működék közre.

Hazánk viszont szabadabb sorsában mindig biztosítá, védte egyházunk törvényes létjogát. Rabságban és szabadságban, gyalázatban és dicsőségben sorsos társak voltak és lesznek.

Ezen és ily módon történt együttélés, egy célra működés negyedfél százados multtal beigazolt történeti igazság.

Te ezt tudod, kedves testvér! tudod tehát ez irányban Nehémiási szerepedet is.

Sok ez irányban ma az akadály. Egy ezredév óta él itt sokféle faj, nyelv, államilag együtt, az utolsó félszázadig békésen együtt. A nemzetiségi szellemek azonban a latin nyelv trónraléptekor életre keltek s azóta igazság hangoztatásával hatalomért, előnyökért versengenek. Mindenik az összhangban alaphangul kínálkozik. Pedig az csak egy magyar királyságban csak a magyar lehet. Egy zenei összhangban azonban az alaphangon kívül több hang is kell, a mely nem kevésbé becses, sőt elkertülhetlenül szükséges. Ily összhangba akarja a különben önállóknak vallott nemzetiségi hangok mindnyáját a magyar állam mint alaphang összehozni, akarja helyesen, hogy értsük meg egymást, ez pedig egymás nyelvének ismerete nélkül nem válik itt sem lehetségessé. Különben pedig legyen meg mindeniknek a maga nyelvi, miként vallási, családi otthona; . . . de legyen az az állam közös céljaira barátságosan közreműködő mindannyi. Érezze magát houn, élvezze jogait, de teljesítse az egyházban is hazája iránti szent kötelmeit mindenki.

Különben nincs protestáns egyház a világon, melynek oly kiterjedt mérvű szabadsága volna az államban, mint a mienknek. És ez nemcsak a sok irányban igazságtalanul meghurczolt államnak, hanem a magát soha el nem különítő egyházunknak is érdeme.

Államtörvény hatalma előtti meghódolás, állami céloknak egyház célja engedte korlátok közt közös erővel munkálása, a haza iránti törhetetlen hűség, irányában a szeretetnek megszakítást nem ismerő folytonosságban nyilvánítása, a szabadság és védelem előnyeinek hálás elismerése: tulajdonok, melyekkel egyházunk kezdettől ekeskedik.

A mint volt, úgy lesz, és hogy úgy lehessen, Nehemiási bölcs, higgadt s mégis meleg közbenjárásodra teljesen számítunk.

Hass oda faj- és nyelvfeleldnél, egyházban, hazában kedves testvéreinknél, hogy sem ábrándképekkel ne áltassák magukat, sem rémképek festésével ne rontsák meg a szeretetteljes összhangot közöttünk. Van nekiünk benn elég dolgunk. Ki végzi el, hogyha mi torzsalkodunk. Oda használjuk fel Isten adta teljes erőnket. Legyünk termékeny egyháztagok mindannyian, Nehemiás népének hasonlói. Az egyházfejedelmek lesznek a munkavezetők, jó népünk mindannyia pedig fegyverrel és munkaeszközzel fogja védeni a haza és egyház egy vonalon kezdődő és végződő határait, fog egyházunk jobb sorsának közös erővel felépítésén áldozathozó törekvéssel, fohásszal közreműködni.

Gyűljünk haza, össze tehát, hogy Isten is segíthessen majd minket. Lásza minden rajtunk, köztünk, hogy Istentől való dolgot cselekszünk.

*

Imé, kedves testvér, egy gazdag mező vár új munkavezetőre, reád, légy az Úr nevében előmunkás! Egy vitéz sereg sorakozik parancsszóra, új vezér, köréd: bontsd ki a zászlót s vidd azt kis sereged élén az Úr szent nevében előre! Tégy egyházban egyházért mindent. Ne engedj egyházban egyház ellen semmit. Sorakozzál, új egyháznagy, te is azon egyházfejedelmek sorába készséggel, kik Isten szent lelke, egyházunk ősi szent szelleme által vezéreltetve, az egyház egy voltán, az összegyűjtött nép segítségével s az Úr szent segedelme hívásával annak biztos jövőjén hivatáshűen közreműködnek.

Néped fohász: *áldjon az Úr!* Néped áldása: áldott légy, a ki jöttél az Úr szent nevében.

* * *

Baltik Frigyes dunáninenni ág. hitv. ev. püspök székfoglaló beszéde.

Nagyméltóságú egyházkerületi Felügyelő úr,
Főtiszteletű egyházkerületi gyűlés!

A midőn a dunáninenni ág. hitv. evang. egyházkerület püspöki hivatalát, a melyet boldog emléktű dr. Geduly Lajos püspökünk halálától maig a fennálló egyházi rendtartás értelmében ideiglenesen vezetem, most már véglegesen átvenném: esdő fohászomat emelem az egyház isteni Urához, alázattal kérvén kegyelmét, adja segedelmét, szent lelkét, áldását, méltatlan szolgálójának, hogy munkám, melyet az Ó szőlőjében tenni megyek, hiába való ne legyen, s mindenek ékesen és jó renddel legyenek mi köztünk. Istenben vetett bizalmam s a Jézus Krisztusban való élő hitem ama sarkkő, a mire támaszkodom, s a melyen munkám, mint Istennek építése, nyilván legyen.

Pál apostol tana szerint maga a püspökség jó munka, de ő maga a legjobban jegyezte fel életéből, mindig nehéz munka, nehéz nem e világnak terhe miatt, az Úr terhe könnyű annak, a ki benne hiszen

— de mert e munkánál a Krisztusban hívőknek a dicsőséges evangéliom szerinti lelki épüléséről szó van, s ha itt a Szentlélek segedelme, a ki szolgálait püspökké teszi, hozzá nem járulna, képtelenek lennénk e munka terhét hordozni.

Azért is az anyaszentegyház imáiba zárja püspökeit, hogy magukról és a tudományról gondot viseljenek s feddhetetlenek legyenek. Azt kérem én is a hívek egyetemétől, akkor a midőn minden püspöki munkám jeléül oda írom az apostolnak intését, igyekezzél Isten előtt kedves lenni és oly munkás, ki nem szégyenli a munkát, és ki igazán hasogassa az igazságnak beszédét.

Munkámnál, a mi egyházi alkotmányunk szerint, hivatalom erős támogatásban részesülend a felügyelői méltóság részéről s engem illetőleg ez annál is inkább megnyugtató, mivel ezen magasztos tisztben egyházkerületünkben tisztelhetjük a magyarhoni ág. hitv. evang. egyház főhatóságainak tisztelt korelnökét, érdemeiben őszült Nagyméltóságú idősb Szent-Iványi Márton felügyelő urat, a ki dicső nemzetsége tradíciói s saját mély vallási meggyőződése által vezetettve, kiváló hivatalaiban az évek hosszú során gyűjtött gazdag tapasztalatai, bölcs vezéri tapintata, egyháza, valamint a király és a hazához a legnehezebb időkben is tanusított hűsége által mindig erős biztosítékot nyújt arra, hogy az egyház hajójának kormányzatánál megmarad itt a jó lutheránus egyházi irány. — S most midőn a szelid szívű, apostoli lelkű, atyai jóságú, szeplőtlen jellemű áldott Geduly püspök után ezen kormányzat kötelességeiben nekem is kell részt vennem: tisztelettel kérem én, a honi ág. hitv. evang. egyház főhatóságainak hivatal szerinti legfiatalabb képviselője, Nagyméltóságodat, kegyeskedjék engem bölcs tanácsaival támogatni, hogy nálunk az egyházfőhatósági teendőkben azon egyetértés és béke kedves otthonát találja, a mi minden hullámlás közt, boldogult püspökünk idejében az elnöki széken nyilvánvaló volt. Az Úr Isten tartsa Nagyméltóságodat e széken az emberi kor legvégsőbb határáig.

A főtiszteletű egyházkerület irányában első kötelességem, hogy hitvallást tegyek azon elvekről, a melyek szerint kormányzatánál eljárni fogok. Nekem a bölcsességnek és esméretnek teljes kincsei elrejtve vannak a Jézus Krisztusban, én egyebet köztetek nem akarok tudni, hanem a Jézus Krisztust. Az ő szavai: az én elvem. Ő az anyaszentegyháznak feje, mely ő teste, s így én Krisztus állapotjának teljes mértéke szerint kívánom a szenteknek egy testbe való kötöttesét, az igazságot követvén szeretetben, hogy mindenestül fogva növekedjünk abban, a ki fő, tudniillik a Krisztusban.

Ezen az alapon, mely le van téve, legyen nyilvánvaló az én munkám.

Az egyház tanát illetőleg ennek egyedüli kútfejetül a szent írást, az isteni ígét a mint meg vagyom írva, elismerem s vallom, tanítani fogom s taníttatom; Krisztus evangéliumát nem szégyenlem, mert Istennek hatalma minden hívőnek idvességére. Azért is öröködni fogok, hogy az egyházakban s annak intézeteiben a

tan a szent írással, és egyházunk nyilvános tételeivel, a melyek úgyis a szentírással egyeznek s arról tanubizonyosságot tesznek a hitelvekben, legyen mindenben megegyező. Főképen utánna fogok nézni, hogy lelki üdvünk kincse, a hit általi megigazulás teljes tisztasága, igazsága s érvényében taníttassék s kiki hallja s megismerje az Istennek kegyelmét valóságosan, az igazságnak beszédéből, mely az evangéliom s vallja azt, kiből a Jézus Krisztusban vagyunk váltáságunk az ő vére által az az bűneinknek bocsánatjok, a ki nek kegyelméből megigazulván, örökösök legyünk az örök életnek reménysége szerint. Az evangéliomnak ezen szent elvét, a mely az ágostai hitvallás tételében teljes igazságában s fényében ragyog, teljes épességben fenntartom s vallom. Más evangéliomot hirdetni nem engedek. A mi egyházunk dicsekedjék a mi Urunk a Jézus Krisztusnak keresztjében, ki által nekünk e világ megfeszített s mi is e világnak. Az ágostai hitvallástól, melynek őszinte híve vagyok, el nem térek, azt megmásítlanul fogom fenntartani, mint a Krisztus keresztjéhez vezető szent zászlónkat. De a midőn annak hirdetését teljes mértékben kívánom, hogy Krisztusban megjelent az Istennek ama üdvözítő kegyelme minden embereknek, ezen hitnek gyümölcsét is kívánom, a szent életet, mert Krisztus tisztította magának kiváltképen való népet jó cselekedetekre ügyekezőt. Először is teljes szigorral magamon alkalmazom ez elvet, mert az apostolnak szava szerint szükség a püspöknek feddhetlennek lenni. A szent életéről lesz szavam, intésem és feddésem minden méltósággal a tanító egyházhoz s a hívek egyeteméhez: a hívek Krisztus keresztjének ellenségei ne legyenek, nem a testnek, de a léleknek gyümölcsei nyilvánvalók legyenek azoknál, a kik a Krisztuséi s a kikben kell, hogy éljen a Krisztus; a tanító egyház vezetői pedig tudják, hogy az apostol tanítása szerint a ki másoknak prédikál, gonoszéletű ne legyen, mert Krisztusnak üdvözítő kegyelme minket tanít, hogy megtagadván a hitetlenséget és a világi kívánságokat, mértékletesen, igazán és szentül éljünk a jelenvaló világon. Örködni fogok, hogy a lelki atya legyen az Úr nyájának példája s Üdvözítőnk tanítása, hogy jaj annak, a ki a kicsinyek közül valakit megbotránkoztat, ennél fogva Krisztus Urunk bárányainak legeltetésénél a botrányt túrni nem fogom. Szegény evang. egyházunk földi kincse a tiszta erkölcs; ebben szigorú felügyelő leszek; a ki vallja, hogy Istent tudja, cselekedettel ne tagadja.

Annak tudatában, hogy az írás szerint a sáfároknak az kívántatik meg, hogy minden hívnak talál-tassék, a hivatalos ügyek elintézésében hűséget, szorgalmat, pontosságot keresni fogok. Egyházunk dolgozó egyház, távol legyen tőlünk, a ki szent szolga s elássa a talentumot, melyet vett. A hivatali hűség dolgában kiki számíthat segédkezemre, álljon itt az apostol intése: egymásnak terhet hordozzátok és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét. Istennek nyilvánvaló ajándékát egyben főképen látom magamnál, hogy rest és tétlen nem tudok lenni: az én püspöki láto-

gatásom főképen az egyházban hivalkodva állókra vonatkozni fog; mert sok a munka az Úr szőlőjében: mig nappal vagyom.

S mely munka az, a melyre főképen én, ha az Úr akarandja hivatalos figyelmemet fordítani akarom! Az, főtiszteletű gyűlés, a mely napirenden van ma az egyház szent mezején.

Első: a theologusoknak aggasztóan csekély száma a mi kerületünkben. Okát ennek itt nem kutatom. Inkább első főpásztori imám legyen ez ügyben az Urhoz, hogy, mert sok az aratni való de az arató kevés, bocsássa ő az aratókat az ő gabonájának aratására. Azon leszek azonban, hogy a mennyire szükséges, egyházi rendtartásunk 216. §-a a leendő lelkészek neveléséről az egyetemessé egyház szervezétébe beleillesztessék s odahatni akarok, hogy mint annak előtte, az evang. családokban a papi pálya a kettős tisztességre méltóztatott isteni hivatásnak tartassék.

Hasonlóan: kicsiny nálunk a tanítójelöltek száma. Pedig az iskola egyházunk veteményes kertje. Igéret sem kell tennem, hogy iskolánk felvirágzását szívesen akarom hordani: egész életem az iskolával össze van forrva, bölcsőm az iskolában állott, első hivatalom a tanítói vala. Főbaj kerületünkben az, tanítóképezdék nincs; anyagi viszonyaink aligha fogják engedni, hogy a mit első sorban építeni mennek, a tanítóképezdét, azt szememmel lássam is; a reményről azonban le nem mondok. Addig is véleményem szerint minden módon oda kellene hatnunk, hogy erkölcsi befolyással s anyagi segélylyel a tanítói pályát könnyítsük egyházkerületileg is a szegényebb sorsú szülők gyermekeinél az egyház s a haza javára.

Ezzel összeköttetésben áll kerületünkben a lelkészi s tanító hiványok átalakításának s rendezésének az ügye. Hiványaink nagy része maradványok a múlt századból. E téren tisztelem ugyan az egyházak autonómiáját, de az egyházak érdeke azt kívánja, hogy ott a hol kell, s a miben lehet, a hiványok javíttassanak, mert méltó a munkás az ő jutalmára.

S mind evvel kapcsolatban áll ama körülmény, hogy a midőn honi egyházunk többi három kerülete érdemült lelkészeik s tanítóik, valamint azok özvegyei s árvái számára gazdag intézetekkel rendelkezik, nálunk ennek eddig nyoma sincs. Az anyagiakban ugyan szegény egyházkerület vagyunk, de egyházunk érdeke azt kívánja, hogy ez így tovább nem maradhat. Boldogult poraiban tisztelt elődöm jó tervezetekkel megpróbálta a nehéz ügyet, s bár nem sikerült, kötelességem, hogy én, bár gyengébb erővel, hivalkodva itt ne álljak s kötelességemnek eleget tegyek: a sikert Istenre bízván.

Említett ügyeink rendezésétől függ kerületünk szórványai gondozásának az ügye. Ugy a kerület, valamint a gyámintézet tanulmányozásuk tárgyává tették már ezen égető kérdést. Diasporánk nagy: gondozása elégtelen. Naponkint veszítünk azokból, a kiket nekünk adott az Úr. Gyermekeink nagy száma vagy idegen iskolákban tanul, vagy pedig a

vallás-erkölcsi oktatásban rendszeresen nem is részesül. Ezen bajon segíteni szeretnék, ha lehetséges lenne irodám elhagyásával is, s az apostoli vándorbotnak kezelésével. Első sorban egy felsőbb leánynevelő intézet emelésével. Segédkeztek kérek is a főtiszteletű egyházkerülettől. A vigasz itt abban áll, hogy kerületünk némely egyházaiban s esperességeiben az iskolák száma elegendő s azok jó karban vannak s vallástaniásról pontosan gondoskodva van. Ebből látszik, hogy bajunk csak anyagi s hála Istennek nem erkölcsi.

De mert anyagi forrásokat nyitnunk kell, a vallás-erkölcsi közművelődés emelésén: munkaköröm-höz fogom számítani ezután is a gyámintézet fejlesztését. Én evangélikus egyházat az irgalmas Samaritanus működési tere nélkül nem tudok: a mi hittünknek cselédivel jól kell tennünk, meg kell emlékeznünk az Ur Jézus beszédéről, hogy tudnillik ő mondotta: jobb adni másnak, hogy sem venni, s erre emlékeztette az apostol a híveket akkor a midón megmutatta, hogy munkálódván szükség az erőtlenekekről gondot viselni.

Mind ettől függ, hogy egyszer már a belmissió terére lépünk, mely nálunk parlagon hever. Pedig a hitetlenség s erkölcstelenség burjánzik. Első lépésnek elég, ha kezdeményezzük az ügyet.

S hogy kezdeményezni lehessen, kell, hogy a lelkeskedő papság saját terén a szervezett missiót kezdje meg. Isten a papi értekezleteket, melyeken a theol. tudomány, a kartársi szellem, a lelkek gondozása, a bajok elhárítása testvéri eszmecsere által gyámoltásban részesül. Ily papi értekezleteknek egyházkerületi szervezését kezdeményezni fogom.

S az nálunk annál is inkább szükséges, mert nem tagadható, hogy nálunk versengések és visszavonások is vannak; a korinthusi pártállás tény. Én, mint püspök, párt nem leszek, s mert Isten mellett munkálkodó szolgálk s egymás közt testvérek s mindnyájan pedig a Krisztuséi vagyunk: testvérek, kérem, ügyekezünk megtartani a léleknek egységét a békeségnek kötele által. Én itt mint első az egyenlők közt, mindenkinek szolgálja szívesen leszek: a béke minden értelemnek felette vagyon. E világ betüitől meg kell szabadulnunk: úgy ítéljen felőlünk az ember, mint a Krisztusnak szolgáló és az Isten titkainak sáfárai felől.

A mit a világ annak állít, a nyelvek külömb-sége, az Ur egyházában el nem választhat minket, mert az itt a lelki ajándékokhoz tartozik s itt nincs se zsidó, se görög s minden nyelv vallja és dicsóítse az Urat, mi pedig az Ur parancsa szerint tanítsunk minden népeket, hogy kiki tulajdon nyelvén, a melyben született, hallja az Istennek nagyságos dolgait.

Ismétlem, hogy az apostol kifejezését használva, a világ betüit akarom kizárni kerületünk köréből. Ma napság többnyire politikának nevezik azt. Én politikus nem vagyok, ahhoz nem is értek, — nem is állítom, hogy napirenden lenne köztünk s nem is vagyunk arra hivatva. Mi az Isten országának ügyeit gondoljuk, e világ ábrázatjával ne bajlódjunk.

Krisztus országa nem e világból való. Nem tagadható azonban, hogy az egyház kormányzatánál állók gyakran oly kérdések elé állítatnak, a melyek e világból valók. Akkor az egyház s a haza java döntő legyen elintézésénél. Nevezetesen az egyház javának szempontjából nyilatkozatát adom azon elhatározásomnak, hogy én kerületünk egységét a többi testvér kerületekkel és összetartozását az egyházegyetemmel akarom és fogom fenntartani s állásomhoz és erőmhöz képest megőrizni. Továbbá ünnepélyesen nyilatkozom, hogy én a magyarhoni ág. hitv. ev. egyház alkotmányának teljes szívből híve vagyok, autonómiáját drága kincsünknek tartom, az önkormányzatot minden fokon vallo s védeni fogom. S hogy ezen kincset szeretett hazánk alkotmányából kifolyólag birjuk, hálával elismerem. Ugyis mint magyar állampolgár, valamint az evang. egyháznak híve s felséges apostoli királyunk hű alattvalója vallo, hogy magyar alkotmányos államunk, az ország kormánya, a törvény követelményei irányában a hitet megtartom s államhűségben a kezdetet vezetni fogom. Multunk, jelenünk s jövőnk arra utal minket, egyházunk s hazánk egyaránt kívánja, hogy a kapocs köztünk a legbensőbb legyen. Ezt állításomhoz képest előmozdítani kötelességemnek veszem. Bibliája szerint hívó s élő keresztyén evang. ember a világi hatalmasságok iránt Isten parancsa következtében úgyszólván hű s engedelmes. A polgári dolgokról mindazt, a mi ágost. hitvallásunk is hirdeti, isteni intézetnek nevezvén a törvényes polgári rendet, mert az evangéliom nem akarja az állami s családi rendet felforgatni, hanem inkább követeli, hogy az Isten rendelete gyanánt tekintsük s mindezen viszonyok közt a szeretetet gyakoroljuk. Azért minden keresztyén tartozik a felső hatalmasságnak s törvénynek engedelmeskedni.

Ez az én egyházam tana s az én meggyőződés: ezt hirdetni fogom s inteni, hogy legyenek könyörgések, kérések s imádkozások a királyért és minden országos méltóságban helyezetttekért. Ez jó és kedves dolog a mi megtartó Istenünk előtt.

S mert a közjónak hazámban minden erőmből szolgálni akarok, a más hiten levő polgártársakkal a békét fenntartani keresztyéni és polgári kötelességnek tartom, főképen pedig a református testvérekkel a jó viszonyt ápolni fogom.

Ime ezek irányelveim s munkatervemnek főbb vázlata. Nagy megnyugtatómra fog szolgálni, ha alapjában a mint hiszem a főtiszteletű ker. gyűlés nézeteivel találkozom. Különben ünnepélyesen kijelentem, hogy én ezen autonom testület jogait tiszteletben fogom tartani s eljárásomban becses támogatását kérem. Hasonló nyilatkozatot adok az egyes nagytiszteletű esperességek és egyes tisztelt egyházak, valamint a kerületben létező egyházi főiskolai intézetek s egyesek irányában: kinek jogát s munkakörét tisztelni, sőt abban védeni fogom, — csak azt nem engedhetem meg, hogy valaki saját jogkörén túl terjeszkedjék, vagy pedig az egyház körén kívül eső dolgot hurcolja az egyház szent terére. Az egyház-

kerület mélyen tisztelt tisztviselőit bizalommal kérem, folytassák vállvetve velem szent munkájokat egyházunk javára kipróbált tapintattal, buzgalommal és szakavatottsággal.

Mind ezt pedig, a mit vallottam s munkálkodni megyek azon fundamentumra vetem alázattal, a mely egyszer vettett, mely a Jézus Krisztus: itt legyen nyilvánvaló az én szerény munkám, a nap meg fogja azt mutatni, mi módon építettem arra. Másnak dicsőségét hivatalomban nem is keresek, csakis az én Uram Jézus Krisztus nevének a dicsőségét, a kinek szelid és alázatos szívé szolgálja vagyok. Gyarló voltom iránt, kérem, legyenek elnézők, de ha látnám, hogy Isten országának szent ügye miattam szenved: akkor szívesen nálam méltóbbnak helyt engedek. — Különben magamat a főtiszteletű egyházkerületek jószágába s imáiba ajánlva, kérem az egyház Urát: áldja kerületünk egyházait mennyei áldásával az Úr Jézus Krisztusban. Amen.

B E L F Ő L D.

A tátraaljai ág. ev. esperesség f. évi július hó 29-én tartotta Nagy-Szalókon rendes évi közgyűlését, melyet július 28-án délután az esp. gyámintézeti gyűlés és esp. előértekezlet, a közgyűlés napján reggel 9 órakor pedig ünnepélyes gyámintézeti istentisztelet Lipták Tivadar, topporczyi lelkész szónoklatával, előztek meg.

A közgyűlést az esperességi felügyelő, nagys. dr. Szontagh Miklós úr, Új-Tátrafüred tulajdonosa, nyitotta meg hatásos beszéddel, melyben meleg részvétellel emlékezett meg boldogult Czékus István püspökünk és boldogult Szalagyi Mihály, volt főesperesünkről felkérve a közgyűlést, hogy ezen férfiak elhunytá fölötti részvételét felállással és jegyzőkönyvileg is fejezze ki. Azonban az életben nincsen megállapodás. Mint a természetben minden örök isteni törvények szerint tovább folyik, fejlődik, úgy vezet Isten az ő egyházát is folyton célja felé, akár milyen veszteségek és megrázkodtatások is érjek azt. Ezen isteni gondviselés alatt választatott meg egyhangulag eddigi buzgó és köztiszteletben álló alesperesünk, nt. Schönwiszner János, nagyszalóki lelkész úr, főesperessé, mely tény igazolására a felügyelő úr felkéri a jegyzőt a választási jegyzőkönyvet felolvasni. Miután az megtörtént, a felügyelő úr a választás eredményét még egyszer kihirdeti és a megválasztottat felhívja az előírt eskü letételére. Ennek megtörténte után lelkes szavakkal üdvözli még a felügyelő úr az új főesperest új hivatalában.

Azután megtartá a főesperes székfoglaló beszédét, melyben a vallást, az emberi élet legszebb irányának mondja, melyet az egyházban és iskolában az evangéliom szellemében ápolni fog. Megemlékszik szintén boldogult hivatali elődjének szerzett érdemeiről, kinek munkáját lelkiismeretesen folytatni igéri.

A terjedelmes és mindenre kiterjedő esperesi jelentésében az új főesperes úr egyházmegyénknek hű képét adja. — A csapások közt, melyek esperességünket a múlt évben érték, a megemléített haláleseteken kívül, különösen a batizfalvi gyülekezetet ért szerencsétlenség megemléltendő. 12 tüzeset, melyet gonoszság idézett elő, majdnem az egész falut és vele az evang. paplak gazdasági épületeit is elhamvasztotta. A felbőszült tömeg maga magának szolgáltatott igazságot, illetőleg igazságtalanságot, a menyiben 5 a gyujtogatás gyanuja alatt álló egyént, köztük 2 aszszonyt, felkoncizolt. A gyülekezet férfitagjainak tekintélyes része most börtönben ül, mi a nyomort még inkább növeli.

A változásokat illetőleg megemléltendő, hogy Topporczra a boldogult főesperes helyére Lipták Tivadar vibornai, ennek helyére pedig Vibornán Alexi Mátyás ruszkinóczyi lelkészek választattak meg. Grenicezen az eltávozott Kucecz János tanító helyére Bartal Károly lett megválasztva.

A kegyes adományok közt a G. A. egylet és a honi gyámintézettől nyert segélyösszegeken kívül kiemelendők ő Felségének 100 frtnyi adománya a batizfalvi, a lőcsei G. A. nőegyletnek 53 frt. értékű keresztelőköve a holló-lomniczi és Dr. Szontagh Miklós esp. felügyelő úrnak 20 frtnyi adománya a nagyszalóki egyháznak.

A letárgyalt ügyek közt említem a következőket:

A zsinatot illetőleg az esperesség elfogadja a kerületi bizottság javaslatát azon módosítással, hogy a zsinati előmunkálatokban javasolt, a kerületi bizottság által pedig mellőzni óhajtott kerületi és egyházmegyei tanácsok felállítását kívánja, és hogy a zsinati képviselők napidíja ne 5, hanem csak 4 frtban állapítassék meg.

Boldogult Czékus István püspök siremlikére előbb kívánja az esperesség a gyűjtést rendezni és csak azután a hiányzó összeget a kerületi pénztárból fedezni.

Az özvegy püspökne nyugdíja minden korra 1000 frt. praemiumban és 500 frt. évi járandóságban a nyugdíjintézeti pénztárból állapítassék meg. Az államsegély e célra ne vételessék igénybe.

A XIII. v. esperesség emlékiratát a tátraaljai esperesség is magáévá teszi és sürgeti a lelkészi fizetések rendezését és fizetési alapok létesítését.

A gyámintézeti gyűlés jegyzőkönyvének felolvasánál értesült a közgyűlés, hogy a gyámintézeti bevétel volt 101 frt. 63 kr. ugyanannyi kiadással is. — Egyetemes gyámintézeti egyházi elnökké főt. Zelenka Pál püspök úr lett megválasztva.

A kerületi gyűlésre kiküldettek az elnökségen kívül Kullmann János és Weszter Pál felügyelők, Meleki András és Bartal András lelkészek.

A Zsedényi-féle ösztöndíjra ajánlottak Schneider János topporczyi, Klinga Gusztáv gerlachfalvi és Stark Károly ólesznai tanítók.

A Baldácsi alaphól való segélyezésre Új-Tátrafüred és Szublecknicz lettek ajánlva.

A gyűlés végén az egyházi rendezet értelmében a felügyelő úr úgy az ő, valamint a többi esperességi hivatalnokok lemondását is bejelentette. A közgyűlés a felügyelői és alesperesi hivatalok betöltésére nézve az egyházkénti választást kiírta és a szavazatok beküldésének határnapjául f. é. augusztus 19-ikét tűzte ki. A többi hivatalnokokat a gyűlés választotta. Esperességi pénztárnok a leendő alesperes lesz. Esp. jegyzők: Faix Mihály holló-lomniczi és Kallath Károly tótfalvai lelkészek. Esp. ügyész: Kullmann János svábóczyi felügyelő és poprádi ügyvéd úr. Dékánok: Meleky András, Schönwiszner János és Kallath Károly lelkészek; Klinga Gusztáv, Greb János és Raab Lajos tanítók.

A közgyűlést társas ebéd követte a Weszter szállodában.
Faix Mihály.

VEGYESEK.

— **Figyelmeztetés!** Az ev. Tisza-kerület eperjesi coll. theologiáján az 1890/1. isk. évre szóló beiratások f. évi szeptember 1—8. eszközöltetnek. Az előadások szeptember 9. kezdődnek. Eperjesen havi 16 frttól 40 frtig kapható teljes ellátás szállással. Szállások 3 frt 50 krtól 10 frtig havonként. Az alumneumi ebéd és vacsora egész évre 45 frt 70 kr. A convictusi ebéd és vacsora egész évre 62 frt 70 kr. Az előbbiniből elengedésnek is van helye. A hittanhallgató urak a Róth-Teleky-féle ösztöndíjon kívül egy 65 frtos, két 50 frtos, egy 30 frtos, egy 25 frtos, egy 20 frtos s több más ösztöndíjban részesülhetnek. A tandíj, melyből elengedésnek is van helye,

10 frt 50 kr. Kisebb díjak összesen, legfeljebb 5 frt 60 kr. Kelt E perjesen, 1890-ik évi augusztushó 5-én.

Hörk József, theol. dékán.

— **Figyelmeztetés!** Azon főgymnasiunai tanulókat, a kik a tiszai ágost. hitv. evang. egyházkerület főgymnasiunai-ban, a legközelebb múlt 1889/90-dik tanév végével érettségi javítóvizsgára utasítottak figyelmeztetem, hogy az érettségi javítóvizsga szeptemberhó 4-én, a nyiregyházi ágost. evang. főgymnasiunban fog megtartatni; és hogy az illető tanulók augusztushó 20-ig, a nyiregyházi főgymnasium igazgatója Martinyi Józsefhez küldjék be a tanév végével nyert érettségi bizonyítványukat, szeptemberhó 3-án pedig, reggeli 8 órákor, személyesen jelentkezzenek. — Kelt Nyiregyházán, 1890. évi augusztushó 3-án. — Püspöki megbízásból: *Furbaky József*, vizsgáló bizottsági elnök.

— **A Luther-társaságra befolyt június 14-től:** 1890-re: Barsi esperesség, Michaelis Izidor, Kesselbauer Albert, Sárkány József, Zsigmondy Jenő, Sárkány János, Kalenda János, Sztelho János, Kupetz Lykurg, zólyomi esperesség, t.-pelsőczyi egyház, Kuzma Adolf, Kring Miklós, Tomka Gusztáv, zólyomi egyház, Drotner Pál, dr. Medveczky Samu, Thébusz János 4—4 frt; losonczyi egyház alapítványának két részlete 20 frt. — **Uj tagok:** Nyiregyházi egyház mint alapító 100 frt; győri esperesség tanítóegylete 4 frt. — **Adomány:** Sztelho András 5 frt.

— **A dunánineni ág. hitv. evang. egyházkerület ünnepélyének programja.** Augusztus 5-én: reggeli 9 órákor egyházkerületi előértekezlet az egyház tanácsteremben. Utána 10 órákor kerületi gyűlés az egyházi iskola nagytermében. — Délután 3 órákor kerületi gyámintézeti ülés az iskolai nagyteremben; azután netáni kerületi bizottsági ülések ott és a tanácsteremben (lelkési lak). Augusztus 6-án: Püspök-felavató ünnepély, mely reggel 9 órákor a templomban istentisztelettel kezdődik s ott a beigtató kerületi gyűlésen végződik. — Délután 1 órákor közös ebéd a „fekete sas“ szálló nagytermében. — Este 6 órákor egyházkerületi évi közgyűlési értekezlet az iskola nagytermében. — Augusztus 7-én: reggeli 8 órákor istentisztelet a kerületi gyámintézet offertoriumával. Ezután az évi kerületi közgyűlés az iskola nagytermében, a mely augusztus 8-án folytatattik.

— **A „Protestáns Közlöny“** legutóbbi számában a „Külföldiek“ közt megemlékszik lapunk 30 számában közlött „Sorsjegy-kölesön“ című cikkünkről. Vesszőparipára ül s verdesi a levegőget, mintha csak az ő agyából pattant volna elő a bagolydíszű Minerva. Hát vallás-erkölcsi alapon álló tárgyalás, még ha itt-ott téves is, nem kárhóztatható. Természetes, ha valaki, annyira praktikus, hogy anyagi szegénységének eltávolítására a „bonus lucri odor ex qualibet re“ elvet, — jobban: elvtelenséget — többre becsüli az egyházi élet szellemi és erkölcsi tényezőinél, azzal komolyan szoba állani sem időnk, sem kedvünk. Érdekes az is, hogy a keménynyakú protestáns a róm. kath. Bazilika sorsjegykölesönben találja a protestáns egyház eljárásának igazolását. A Baltik superintendenciája bajainak gyógyításához nem hivuk Kolozsvárról felcsereket.

— **Lelkészválasztás.** Wenk Károly, néhai dr. Geduly Lajos püspök úr s a pozsonyi egyház volt derék segédlelkésze f. hó 3-án, 113 szavazatból 106-al a német járfalusi (Mosonm.) gyülekezet rendes lelkészévé lett megválasztva. A választók s a kötelesség, mivel lelkü választott fogadják e helyen is szivből fakadó üdvkivánatainkat.

PÁLYÁZATOK.

A breznóbányai ág. hitv. evang. egyház elemi iskolájánál rendes kántor-tanítói állomás üresedésbe jöven, ezzel pályázat hirdettetik.

Megkivántatik kellő szakképzettségen kívül a magyar,

tót és német nyelvben való jártasság és az orgonálásban való kiváló képzettség.

Teendők: a reá bizandó osztályok tanítása és vezetése, az egyház fenntartván magának az egyik osztályból a másikba esetleg leendő áthelyezésnek jogát; az iskolai teendőkön kívül az egyház által megállapított kántori teendők végzése.

Javadalmazás: a) évi 540 frt előleges havi részleteken nyerendő fizetés, b) fenti fizetés után öt szolgálati évenként 5% emelkedő s 75 frtig terjedő korpótlék, c) 15 frt évi irodai átalány.

Ezen b), alatti javadalmazást Breznóbánya szab. kir. város rendtárából kapja.

Továbbá: d) 35 köbméter puha tűzifa, házhoz hozva, e) szabad lakás, f) 4 pozsonyi mérő buza, g) 16 pozsonyi mérő rozs, h) 12 pozsonyi mérő zab, i) 10 bécsi mázsa széna, k) 10 bécsi mázsa rozs- és zabszalma, l) egy káposztás föld fele részének hasznélvezete, m) temetkezési funkcióért bucsuztatóval 1 frt, bucsuztató nélkül 50 kr., n) hirdetések után 50 kr., o) úrvacsorai offertorium negyedrészen, m), n), o) alatt elősorolt jövedelmek egyenlő fele részben megosztandók az egyház második kántor-tanítójával.

Az egyház által orgonálási próbához meghívott és ahhoz megjelent pályázók 10 frt utazási költségmegtérítésben részesülnek.

Kellően felszerelt és a breznóbányai ág. hitv. evang. egyházra címzett folyamodványok f. évi augusztus hó 15-ig bezárólag alulírotthoz küldendők.

Az állomás f. évi szeptember hó 22-én elfoglalandó. Breznóbánya, 1890. július hó 22-én.

Polónyi János,
egyb. felügyelő.

A döröcskei evang. egyház segédtanítót keres; kinek kötelessége német-magyar nyelven a 3 alsó osztály oktatását vezetni, a rendes tanítót egyházi funkciókban is segíteni, illetve helyettesíteni, a három nagy ünnepben az első napok délutánján szent beszédet olvasni, előadni.

Javadalmazás: 150 frt készpénz negyedévenkénti részletekben, a rendes tanító házában teljes ellátás s egy bútorozott szoba fűtéssel és tisztogatással.

A kellően felszerelt kérvényeket kérem hivatalomhoz szeptember 1-ig beküldeni.

Döröcske (Somogym.) p. h.

Kring Miklós, lelkész.

A nyiregyházi ág. hitv. ev. egyháznál üresedésbe jött segédtanítói állásra 360 frt fizetés és 60 frt lakbérlet-ménnyel, esetleges előléptetés folytán tanyai tanítói állásra 400 frt évi fizetéssel és természetbeni lakással, pályázat nyitattik. Pályázni óhajtok felhivatnak, hogy elméleti és gyakorlati képesítési okmányainal felszerelt s a tanyai tanítói állás el, vagy el nem fogadását tartalmazó nyilatkozatot bennfoglaló kérvényeiket f. évi augusztus 26-ik napjáig *Bogár Lajos* iskolaszéki elnökhöz küldjék be.

Kalaznó ev. gyűl. segédtanítói állomására pályázatot hirdet. A segédtanítónak kötelessége: a 3 alsó osztályt ugyszinte az ismétlő fiukat német nyelven oktanni, ünnep- és vasárnapi délutánokon, valamint a hetenként 3-szor tartandó könyörgéseken a kántori funkciót végezni — a rendes tanítót akadályoztatása esetén helyettesíteni.

Fizetése: 250 frt készpénz negyedévenkénti utólagos részletekben, 1 öl kemény hasáb tűzifa, minden ismétlőiskolástól 1 frt (legalább 25 frt), minden mindennapi iskolástól 20 kr. (legalább 12 frt), ujévi ajándék. Az iskola-épületben egy bútorozott szoba takarítás nélkül. A kérvények szeptember 1-ig az alulírt iskolaszékhöz intézendők.

Kalaznó, Tolna m., u. p. Hőgyész.

Az egyháztanács.